

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-35-26
UC125

Pan Włodzimierz CZARZASTY
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz niektórych innych ustaw.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298) w art. 50d:

1) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, przekazuje się do ponownego wykorzystania przez wdrożenie instrumentu finansowego w postaci gwarancji spłaty kredytu z możliwością uzupełnienia tego instrumentu dopłatą do oprocentowania kredytu, zwanych dalej „instrumentem finansowym plus”, na rzecz podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich, które są:

- 1) producentami rolnymi prowadzącymi działalność rolniczą lub
- 2) mikro-, małymi lub średnimi przedsiębiorcami działającymi w sektorze rolnym, z wyłączeniem rybołówstwa i akwakultury, lub świadczącymi usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa.”;

2) dodaje się ust. 5–14 w brzmieniu:

„5. Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się w okresie 8 lat po okresie kwalifikowalności w sposób i na warunkach określonych w umowie między ich dysponentem a podmiotem, który wdraża instrument finansowy, zgodnie z art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013.

6. Umowa, o której mowa w ust. 5, określa co najmniej:

- 1) przedmiot i strony tej umowy;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

- 2) cel, warunki i sposób przekazania środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1;
- 3) sposób i warunki wdrażania instrumentu finansowego plus;
- 4) sposób obliczania opłaty związanej z wdrażaniem instrumentu finansowego plus pobieranej przez podmiot, który wdraża instrument finansowy;
- 5) zobowiązanie podmiotu, który wdraża instrument finansowy, do poddania się kontroli w zakresie prawidłowości wdrażania instrumentu finansowego plus oraz sposobu monitorowania i kontroli jego wdrażania;
- 6) warunki i sposób zwrotu środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1, wykorzystanych nieprawidłowo przez podmiot, który wdraża instrument finansowy;
- 7) warunki i sposób wycofania środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1, przez ich dysponenta po upływie okresu, o którym mowa w ust. 5;
- 8) obowiązki sprawozdawcze podmiotu, który wdraża instrument finansowy.

7. Do kontroli, o których mowa w ust. 6 pkt 5, stosuje się przepisy art. 47 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2–4.

8. Podmiot, który wdraża instrument finansowy, opracuje strategię inwestycyjną, która stanowi załącznik do umowy, o której mowa w ust. 5, i która określa w szczególności:

- 1) produkty finansowe w ramach instrumentu finansowego plus, jakie będą oferowane przez banki lub inne instytucje finansowe współpracujące z podmiotem, który wdraża instrument finansowy;
- 2) warunki, formę i tryb udzielania produktów finansowych, o których mowa w pkt 1;
- 3) ostatecznych odbiorców produktów finansowych, o których mowa w pkt 1, spośród podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich;
- 4) spodziewane wyniki wdrażania instrumentu finansowego plus;
- 5) spodziewany efekt dźwigni finansowej.

9. W celu zarządzania środkami finansowymi, odsetkami i innymi przychodami, a także zyskami, o których mowa w ust. 1, ich dysponent otwiera rachunek w Banku Gospodarstwa Krajowego.

10. Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 9, jest prowadzona przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

11. Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 9, są uruchamiane przez podmiot, który wdraża instrument finansowy, na wniosek ich dysponenta, w celu ich wykorzystania zgodnie z ust. 5.

12. Wsparcie podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich w ramach instrumentu finansowego plus stanowi:

- 1) pomoc *de minimis*, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023), albo
- 2) pomoc *de minimis* w rolnictwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.²⁾).

13. W okresie następującym po okresie, o którym mowa w ust. 5, środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się ponownie na rzecz podmiotów, o których mowa w ust. 4, w sposób wskazany przez ich dysponenta.

14. Do wykorzystywania środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1, w okresie następującym po okresie, o którym mowa w ust. 5, stosuje się przepisy ust. 5–12.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291) w art. 34g w ust. 3 uchyla się pkt 1a.

Art. 3. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, 1844 i 1846) w art. 5 w ust. 1 po pkt 2b dodaje się pkt 2c w brzmieniu:

„2c) środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w art. 50d ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 51I z 22.02.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2022, str. 55, Dz. Urz. UE L 2023/2391 z 05.10.2023, Dz. Urz. UE L 2024/3118 z 13.12.2024 oraz Dz. Urz. UE L 2025/1989 z 03.10.2025.

Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298 oraz z 2026 r. poz. ...);”.

Art. 4. Do środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w art. 50d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostały zwrócone na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i nie zostały przekazane do ponownego wykorzystania na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji, o których mowa w art. 34g ust. 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest wsparcie sektora rolnego po 2025 r., czyli po okresie kwalifikowalności wydatków ponoszonych w związku z realizacją Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (dalej „PROW”), przez umożliwienie rozszerzenia oferty instrumentów finansowych o nowe formy wsparcia, inne niż wyłącznie poręczenia i gwarancje, dostępne w świetle obowiązujących przepisów.

Przepisy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298) (dalej „ustawa PROW”) w art. 50d ust. 4 nakazują ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi, jako dysponentowi, przekazanie środków finansowych po okresie kwalifikowalności w celu ponownego wykorzystania, zgodnie z art. 34g ust. 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291) (dalej „ustawa o poręczeniach i gwarancjach”). Według obecnych przepisów, środki te miałyby zostać przekazane na rzecz podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich, wyłącznie na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem tym podmiotom poręczeń i gwarancji.

Na podstawie art. 34g ust. 3 pkt 1a ustawy o poręczeniach i gwarancjach, środki te stanowią jedno ze źródeł zasilających zasoby Krajowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej „KFG”), działającego w Banku Gospodarstwa Krajowego (dalej „BGK”), przez co możliwości ich wykorzystania w szerszym zakresie, na inne formy wsparcia, w szczególności na dopłatę do spłaty odsetek od kredytu, są ograniczone.

W związku z powyższym, zamiast przekazywać środki do KFG, proponuje się pozostawić je w dyspozycji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej „MRiRW”), jako instytucji zarządzającej PROW, który zawrze z BGK, jako podmiotem wdrażającym instrument finansowy, umowę określającą m.in. zakres i formę wsparcia sektora rolnego po 2025 r.

Aby to zrealizować, konieczna jest zmiana ustawy PROW i ustawy o poręczeniach i gwarancjach w zaproponowanym kształcie, mając na względzie doświadczenie i efekty wsparcia udzielonego rolnikom i przedsiębiorcom z branży przetwórstwa rolno-spożywczego, w ramach Funduszu Gwarancji Rolnych (dalej „FGR”), w okresie wdrażania PROW.

Ponadto istotną kwestią, którą jednocześnie postanowiono uregulować w niniejszym projekcie, jest dalsze wykorzystanie środków finansowych, zwróconych do dysponenta z instrumentów finansowych po co najmniej 8 latach ich wykorzystywania zgodnie z art. 45 rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzenie nr 1303/2013”.

Celem instrumentów finansowych jest wsparcie gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego (mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw) w dostępie do finansowania kredytowego w formie udzielenia gwarancji spłaty kredytów do 80% kwoty kapitału kredytu. Gwarancja FGR jest udzielana w bankach kredytujących, które podpisały umowę z BGK. Dodatkowo, w przypadku kredytów obrotowych, w celu poprawy płynności finansowej rolników i przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego, w związku z wystąpieniem COVID-19 i jego skutkami, wprowadzono możliwość dopłaty do odsetek. Wsparcie w tym zakresie okazało się być skutecznym wypełnieniem luki finansowej w sektorze rolnym i wpłynęło pozytywnie na płynność finansową gospodarstw rolnych i przetwórców rolno-spożywczych.

Instrumenty finansowe w ramach PROW wprowadzono w 2019 r. po przeprowadzeniu analizy ex-ante, w wyniku zmiany ustawy PROW (Dz. U. z 2019 r. poz. 504). Następnie MRiRW utworzył, we współpracy z BGK, instrument finansowy w postaci FGR. Pierwotna alokacja, przeznaczona na FGR, wynosiła 50 mln euro i była kilkakrotnie zwiększana w związku z rosnącym zainteresowaniem, osiągając w 2025 r. poziom 267,52 mln euro, tj. 1 180 652 161,25 zł.

W ramach FGR, do 30 czerwca 2025 r., udzielono ponad 18,9 tys. gwarancji spłaty kredytów inwestycyjnych i obrotowych. Skorzystało z nich prawie 12,7 tys. kredytobiorców, a wartość udzielonych gwarancji wyniosła 2,6 mld zł, dzięki którym udzielono blisko 3,4 mld zł kredytów zabezpieczonych gwarancją FGR. Z tej puli ponad 17 tys. gwarancji dotyczyło zabezpieczenia kredytu obrotowego o łącznej wartości 2,7 mld zł. Gwarancja FGR wpłynęła pozytywnie na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i przedsiębiorstwach sektora rolno-spożywczego oraz poprawę ich konkurencyjności i płynności finansowej. FGR zyskał duże zainteresowanie wśród rolników oraz przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego.

O atrakcyjności instrumentu wsparcia zdecydowała w szczególności szybka reakcja MRiRW podczas pandemii COVID-19 przez wprowadzenie gwarancji FGR do kredytu obrotowego, niepowiązanego z kredytem inwestycyjnym, wraz z dopłatą do odsetek. Możliwość udzielenia samodzielnego kredytu obrotowego z gwarancją FGR i dopłatą do odsetek miała na celu utrzymanie płynności finansowej przez zmniejszenie obciążenia kredytem, w celu złagodzenia skutków pandemii.

Komponent dotacyjny okazał się skuteczną zachętą do korzystania ze zwrotnego wsparcia w sektorze rolnym, dlatego resort rolnictwa dąży do utrzymania wsparcia dla rolników i przedsiębiorstw sektora rolno-spożywczego na jak najbardziej korzystnych warunkach, uwzględniając komponent dotacyjny w instrumencie finansowym.

Data 31 grudnia 2025 r. wyznacza koniec okresu kwalifikowalności wydatków ponoszonych w ramach PROW. Po tym okresie środki z instrumentów finansowych udzielanych w ramach FGR, które będą stopniowo uwalniane w miarę spłacanych kredytów, staną się środkami w dyspozycji państwa członkowskiego.

Środki z instrumentu finansowego po okresie kwalifikowalności powinny być wydatkowane zgodnie z art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013. Oznacza to, że w okresie co najmniej ośmiu kolejnych lat środki muszą być wykorzystane albo w ramach tego samego instrumentu finansowego, albo w ramach innych instrumentów finansowych lub innych form wsparcia, z przeznaczeniem na dotychczasowy cel, czyli wsparcie rolnictwa.

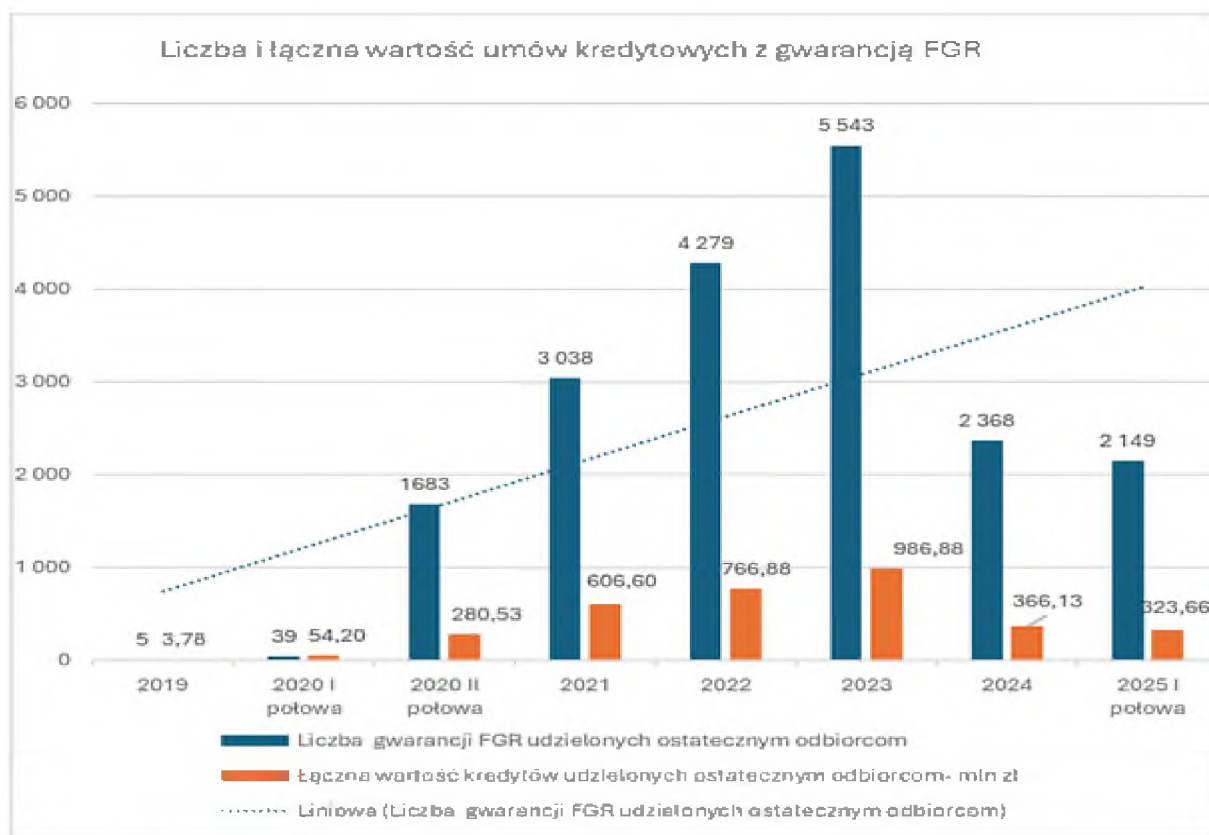
Obecne przepisy ustawy PROW przewidują w art. 50d ust. 4 przekazanie środków uwolnionych z instrumentów finansowych po okresie kwalifikowalności do KFG na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji, o których mowa w art. 34g ust. 2 ustawy o poręczeniach i gwarancjach. Jednak wykorzystanie środków z PROW wyłącznie w formie poręczeń lub gwarancji, jak przewiduje ustawa o poręczeniach i gwarancjach, jest mało atrakcyjnym instrumentem, aby zachęcić rolników i przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego do korzystania z kredytów celem finansowania inwestycji, czy też poprawy ich płynności finansowej i może skutkować niskim wydatkowaniem zwracanych środków. Wdrażanie FGR, w szczególności instrumentów obejmujących kredyty z gwarancją oraz dopłatą do oprocentowania kredytu potwierdza, że uwzględnienie komponentu dotacyjnego w postaci dopłat do odsetek skutecznie aktywizuje rolników i przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego do ubiegania się o wsparcie zwrotne. Dane dotyczące funkcjonowania FGR – zarówno sprzed wprowadzenia dopłat do odsetek, jak i po ich uruchomieniu, a następnie po zwiększeniu poziomu dopłat z 2 p.p. do 5 p.p.

i ostatecznie do 7 p.p. – jednoznacznie wskazują na wzrost zainteresowania kredytem z dopłatą do odsetek, która wpływa na obniżenie kosztu kredytu.

Początkowo, do połowy 2020 r., oferta FGR obejmowała wyłącznie gwarancję spłaty kredytu inwestycyjnego oraz powiązanego z nim kredytu obrotowego, bez możliwości uzyskania dopłat do odsetek. Samodzielny kredyt obrotowy został wprowadzony w połowie 2020 r. jako instrument wsparcia płynności finansowej rolników i przedsiębiorców w związku ze skutkami pandemii COVID-19. W celu dodatkowego obniżenia kosztów obsługi kredytu, w lipcu 2020 r. wprowadzono dopłatę do oprocentowania kredytu obowiązującą przez pierwsze 12 miesięcy spłaty.

Wsparcie z FGR zostało uruchomione pod koniec 2019 r. i do końca roku zawarto jedynie 5 umów. W pierwszej połowie 2020 r. udzielono ok. 40 kredytów z gwarancją FGR (bez dopłat do odsetek). Już jednak w pierwszym miesiącu po wprowadzeniu dopłat (lipiec 2020 r.) liczba udzielonych kredytów w ramach FGR wzrosła do 300, z czego aż 292 dotyczyło kredytów z dopłatą do odsetek. W całym drugim półroczu 2020 r. podpisano blisko 1,7 tys. umów z gwarancją FGR. W kolejnych latach obserwowano dalszy wzrost zainteresowania tym instrumentem, z wyjątkiem 2024 r., gdy ograniczona dostępność środków z alokacji na instrumenty finansowe spowodowała stopniowe zmniejszenie limitów w bankach kredytujących i ograniczenie liczby nowych umów.

W 2025 r. ponowne zwiększenie środków przeznaczonych na FGR oraz zmiana parametrów instrumentu – w tym podniesienie poziomu dopłat do oprocentowania kredytu z 5 p.p. do 7 p.p. – przyczyniły się do wzrostu zainteresowania kredytami z gwarancją i dopłatą do odsetek. Oferta spotkała się z gigantycznym zainteresowaniem ze strony rolników. Złożone wnioski kredytowe kilkakrotnie przewyższyły kwotę alokacji, co potwierdza duże zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie.

Jak widać, od momentu wprowadzenia dopłat do odsetek sprzedaż kredytów zaczęła systematycznie rosnąć, a jedynym ograniczeniem był limit środków. Pierwotna alokacja przeznaczona na FGR wynosiła 50 mln euro i była kilkakrotnie zwiększana w związku z rosnącym zainteresowaniem, osiągając w 2025 r. poziom 267,52 mln euro, tj. 1 180 652 161,25 zł.

Gwarancja FGR z możliwością uzyskania dopłaty do odsetek od kredytu jest już dobrze rozpoznawanym instrumentem w katalogu instrumentów wsparcia rolnictwa dostępnych na rynku, a warunki wsparcia są dobrze oceniane przez beneficjentów. W badaniu przeprowadzonym przez BGK, we współpracy z MRiRW, z udziałem 8 banków wdrażających FGR, banki te wskazały 2358 kredytów obrotowych, które były zabezpieczone jedynie gwarancją FGR w stosunku do ok. 10 tys. udzielonych kredytów obrotowych, co stanowiło blisko 1/4 (23,52%) udzielonych kredytów obrotowych przez te banki. To oznacza, że w przypadku braku oferty FGR zawarto by o 1/4 mniej umów kredytowych. Czynnikiem, który również decydował o wyborze zabezpieczenia kredytu w postaci gwarancji FGR, była także dopłata do oprocentowania kredytu oferowana przez FGR. Przedstawiciele banków również pozytywnie oceniają gwarancję FGR. Kredyty z gwarancją FGR charakteryzują się wysoką spłacalnością.

Z danych banków wynika, że od początku uruchomienia gwarancji w ramach FGR w 2019 r. zainteresowanie tym instrumentem systematycznie rośnie. Zapotrzebowanie na kredyt z gwarancją FGR i dopłatą do odsetek było tak duże, że już w 2023 r. wykorzystano alokację, w związku z czym w celu utrzymania tego instrumentu uruchomiono środki w ramach II obrotu.

Według deklaracji beneficjentów FGR mała dostępność innych instrumentów adresowanych do sektora rolnego jest jednym z najważniejszych czynników stojących za wyborem FGR. Zgodnie z wnioskami z badania BGK pn. „Efekty programu gwarancji z Funduszu Gwarancji Rolnych dla sektora rolnego – raport z badania 2024”, przeprowadzonego na grupie 499 beneficjentów FGR (gospodarstw rolnych), 2/3 z nich (333 osoby) przyznaje, że bez gwarancji FGR nie uzyskaloby kredytu lub uzyskałoby kredyt na gorszych warunkach. Jednocześnie blisko 480 osób (96% z tej grupy badanych) deklaruje, że produkt jest zgodny z ich oczekiwaniami oraz łatwy do pozyskania (424 osób, tj. 85% badanych z tej grupy). Tym samym 474 osób (95% z nich) deklaruje gotowość polecenia gwarancji FGR innym podmiotom prowadzącym działalność w sektorze rolnym. Banki uczestniczące w badaniu BGK przeprowadzonym we współpracy z MRiRW wskazały, że w przypadku braku stosowania gwarancji FGR do kredytów obrotowych na bieżące finansowanie, stosowano zabezpieczenie w formie hipoteki. Ponadto popularną formą zabezpieczenia był zastaw rejestrowy oraz weksel in blanco. Banki w mniejszym stopniu stosowały jako formę zabezpieczenia kredytów obrotowych na bieżące funkcjonowanie takie formy, jak: pełnomocnictwo do rachunku, cesję z polisy ubezpieczenia, ubezpieczenie na życie, poręczenie czy klauzulę potrącenia.

Dzięki wprowadzonej możliwości dopłaty do oprocentowania kredytu przez 2 lata w wysokości do 7 p.p. rocznie, koszt kredytu dla odbiorców ostatecznych jest niższy. Transfer korzyści w formie obniżenia ceny kredytu w zakresie marży kredytu na rzecz beneficjentów ostatecznych wynosił maksymalnie do 1% w porównaniu z warunkami komercyjnymi. Powyższe informacje potwierdzają, że instrument FGR stanowi istotne wsparcie dla finansowania bieżącej działalności rolników i przedsiębiorstw rolno-spożywczych.

Dlatego też MRiRW, po dokonaniu analizy potrzeb sektora rolnego, widzi potrzebę kontynuowania wsparcia tego sektora w formie kredytów preferencyjnych, tj. kredytów objętych gwarancją oraz dopłatą do odsetek, przynajmniej w pierwszym okresie spłaty. Szczególnie ważne jest utrzymanie wsparcia kredytów obrotowych na warunkach bardziej preferencyjnych niż komercyjne. Kredyt obrotowy pozwala pozyskać kapitał w okresach wzmożonego zapotrzebowania, który następnie jest spłacany po okresie zbiorów. Taki trend potwierdzają opinie banków. Wielkość udzielanych dopłat do odsetek mogłaby być

zróżnicowana w zależności od beneficjenta lub przeznaczenia kredytu (np. młody rolnik, gospodarstwo poszkodowane w wyniku klęski żywiołowej) w celu preferowania określonych grup i kierunków wsparcia.

Jednakże przepisy zarówno ustawy PROW, jak i ustawy o poręczeniach i gwarancjach ograniczają wsparcie po 2025 r. jedynie do poręczeń i gwarancji, a faktycznie wyłącznie do gwarancji, ponieważ poręczenia nie są stosowane. Aby było możliwe kontynuowanie wsparcia w zakresie takim, jak w ramach FGR, tj. w postaci gwarancji spłaty kredytu i dopłaty do odsetek (w pierwszych latach spłaty kredytu w celu obniżenia kosztów jego obsługi), konieczne jest wprowadzenie zmian legislacyjnych (w ustawie PROW i ustawie o poręczeniach i gwarancjach), które pozwolą na zagospodarowanie środków z FGR w sposób inny niż przez przekazanie ich do KFG z przeznaczeniem na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji. Taka zmiana umożliwi utworzenie instrumentu finansowego zgodnego z oczekiwaniami rynku, czyli interesariuszy sektora rolnego. Byłby to instrument bardziej atrakcyjny niż tylko ograniczony do wsparcia przewidzianego w ustawie o poręczeniach i gwarancjach.

Należy też mieć na względzie, że w przypadku przekazania do KFG środków zwolnionych z PROW, musiałyby być one odpowiednio znaczone tak, aby zapewnić, że będą one wykorzystane przez kwalifikujące się podmioty, tj. rolników i przetwórców rolno-spożywczych. Ponadto zgodnie z art. 50d ust. 4 zdanie drugie ustawy PROW, przekazanie do KFG środków finansowych z instrumentów finansowych wykorzystywanych w ramach PROW skutkuje tym, że minister właściwy do spraw rozwoju wsi przestaje być dysponentem tych środków, przez co nie może już nimi zarządzać w taki sposób jak dotychczas, w szczególności na bieżąco reagować na potrzeby rynku.

Zatem celem zaproponowanego rozwiązania jest umożliwienie dostępu do kredytów preferencyjnych dla sektora rolnego przez oferowanie nie tylko gwarancji spłaty kredytu, ale również dopłaty do odsetek w pierwszym okresie ich spłaty. Ocena warunków rynkowych wskazuje na ciągłe zapotrzebowanie na instrument wsparcia taki jak FGR.

W tym celu, po okresie kwalifikowalności (po 2025 r.), środki uwolnione z instrumentów finansowych PROW należy pozostawić w dyspozycji ministra właściwego ds. rozwoju wsi, który na podstawie umowy z podmiotem, który wdraża instrument finansowy, przekazuje je do ponownego wykorzystania przez 8 lat na rzecz podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich, którzy, jako ostateczni odbiorcy wsparcia, spełniają co najmniej jeden z następujących warunków dostępu do tych środków:

- 1) są producentami rolnymi prowadzącymi działalność rolniczą lub

- 2) są mikro-, małymi lub średnimi przedsiębiorcami działającymi w sektorze rolnym, z wyłączeniem rybołówstwa i akwakultury, lub świadczącymi usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa.

Środki będą przekazywane ostatecznym odbiorcom do wysokości dostępnego limitu w sposób określony w umowie między ich dysponentem (MRiRW) a podmiotem, który wdraża instrument finansowy, i zgodnie ze strategią inwestycyjną opracowaną przez ten podmiot, stanowiącą załącznik do tej umowy.

Ze środków tych będzie również pobierana opłata z tytułu wdrażania wsparcia po 2025 r. przez podmiot, który będzie wdrażał to wsparcie.

Planuje się podpisanie umowy z BGK, który ma doświadczenie we wdrażaniu FGR ze środków PROW. W związku z tym konieczna jest zmiana w art. 50d ust. 4 ustawy o PROW oraz uchylenie przepisu art. 34g ust. 3 pkt 1a ustawy o poręczeniach i gwarancjach. Następnie, w umowie pomiędzy MRiRW a podmiotem, który wdraża instrument finansowy (BGK), zostanie określony sposób zagospodarowania środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków pochodzących z FGR po okresie kwalifikowalności, zwróconych do MRiRW na podstawie art. 50d ust. 1 ustawy PROW, biorąc pod uwagę przepis art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013.

W związku z tym, że instrumenty finansowe (gwarancja) mają charakter zwrotny, co oznacza, że środki przekazane w tej formie po okresie ich wykorzystania przez ostatecznych odbiorców są zwracane do tych instrumentów, co umożliwia ich dalsze wykorzystywanie, proponuje się zastąpienie obecnego brzmienia art. 50d ust. 4 ustawy PROW nowym brzmieniem oraz rozszerzenie tego artykułu o dalsze ustępy tak, aby zapewnić dysponowanie tymi środkami przez ministra właściwego ds. rozwoju wsi w formie instrumentu finansowego (w szczególności będzie to gwarancja spłaty kredytu), z możliwością uzupełnienia instrumentu finansowego komponentem dotacyjnym (częściowa dopłata do spłaty odsetek od kredytu) nie tylko w okresie bezpośrednio następującym po okresie wdrażania PROW, wskazanym w art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013, lecz także w kolejnych latach nie objętych tym przepisem UE. Planuje się, że po 2025 r. podmioty działające w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich będą otrzymywać środki finansowe zwrócone do instrumentów finansowych:

- 1) przez 8 lat, nie wcześniej niż od 2026 r., na warunkach i w sposób określony w ustawie PROW i umowie pomiędzy MRiRW a podmiotem, który wdraża instrument finansowy;
- 2) po okresie wskazanym w pkt 1, w sposób i przez czas wskazany przez MRiRW, zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do pkt 1.

Zarówno w przypadku pkt. 1, jak i pkt. 2, ostatecznymi odbiorcami wsparcia będą podmioty, które są:

- 1) producentami rolnymi prowadzącymi działalność rolniczą lub
- 2) mikro-, małymi lub średnimi przedsiębiorcami działającymi w sektorze rolnym, z wyłączeniem rybołówstwa i akwakultury, lub świadczącymi usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa.

Środki będą przekazywane ostatecznym odbiorcom do wysokości dostępnego limitu.

Jednocześnie należy mieć na względzie, że obie formy pomocy będą finansowane ze środków uwolnionych z FGR po 2025 r., bez konieczności angażowania środków budżetu państwa.

Projektowane przepisy określają także m.in. to, co powinna zawierać umowa pomiędzy MRiRW a podmiotem, który wdraża instrument finansowy (BGK). Zmiany odnoszą się także do zawartości strategii inwestycyjnej, którą opracuje podmiot, który wdraża instrument finansowy (BGK). Zmiany odnoszą się również do obowiązku otwarcia rachunku przez MRiRW w BGK w celu zarządzania środkami finansowymi, które będą przeznaczone na instrumenty finansowe. Proponowane zmiany przewidują również, że środki finansowe wykorzystane w formie instrumentów finansowych z możliwością uzupełnienia instrumentu finansowego komponentem dotacyjnym będą stanowić pomoc *de minimis* albo pomoc *de minimis* w rolnictwie.

Ten pozabudżetowy mechanizm przepływów finansowych pozwoli na monitorowanie wykorzystywania środków publicznych, które zostaną zaangażowane w ramach instrumentów finansowych na cele wskazane w art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013, a tym samym spełnienie wymagań określonych dla tych środków w przepisach UE.

Konsekwencją zamian zaproponowanych w ustawie PROW jest wprowadzenie zmiany w ustawie o poręczeniach i gwarancjach, polegającej na wykreśleniu w art. 34g w ust. 3 pkt 1a, zgodnie z którym po upływie okresu kwalifikowalności (po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o finansowaniu określającej zasady i warunki dotyczące wkładów do instrumentów finansowych w ramach PROW) KFG zasilany jest środkami zwróconymi z instrumentu finansowego FGR oraz odsetkami i innymi przychodami, a także zyskami powstałymi na skutek obrotu tymi środkami. W wyniku projektowanej zmiany, środki FGR nie będą wpływać do KFG, lecz zostaną zagospodarowane zgodnie ze zmianami zaproponowanymi w ustawie PROW, tj. w formie instrumentu finansowego z możliwością uzupełnienia go komponentem dotacyjnym (w postaci dopłaty do odsetek od kredytu), dedykowanego podmiotom z sektora rolnego, leśnego lub na obszarach wiejskich, biorąc pod uwagę ich rodzaj i potrzeby (w tym np. potrzeby młodych rolników, rolników dotkniętych

klęską żywiołową). Przy tym należy mieć na względzie, że proponowany instrument wsparcia nie może być łączony z inną formą wsparcia, w tym dopłatą do odsetek oferowaną przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach wsparcia krajowego.

Powyższe zmiany pozwoliłyby MRiRW na kontynuację wdrażania instrumentu, który został dobrze przyjęty przez sektor rolny i cieszy się dużym zainteresowaniem. Wsparcie byłoby kontynuacją przede wszystkim kredytu obrotowego z gwarancją i dopłatą do odsetek (w pierwszym okresie spłaty kredytu w celu obniżenia kosztów jego obsługi) w celu poprawy płynności finansowej gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego. Zachowanie zgodności z dotychczasowym celem wsparcia, wynikającym z art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013, będzie zagwarantowane przez określenie celu wsparcia kredytowego.

Ponadto w art. 3 projektowana ustawa wprowadza zmianę w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.), który określa katalog środków publicznych. Proponuje się uzupełnienie tego katalogu o nową kategorię środków publicznych, tj. o środki finansowe po okresie kwalifikowalności w ramach PROW. Ma to na celu uniknięcie wątpliwości, do której kategorii środków publicznych należą te środki. Po okresie kwalifikowalności nie będą one zaliczane do kategorii środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Projekt ustawy, w art. 4 przewiduje wprowadzenie przepisu przejściowego w celu uniknięcia wątpliwości, które przepisy należy stosować do środków finansowych zwróconych przed wejściem w życie projektowanej ustawy przez podmiot wdrażający instrument finansowy na rachunek wskazany przez MRiRW i jednocześnie nieprzekazanych do KFG pomimo obowiązku określonego w art. 50d ust. 4 ustawy PROW w dotychczasowym brzmieniu. Zgodnie z zaprojektowanym przepisem, do środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków zwróconych przez podmiot, który wdraża instrument finansowy, na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i nieprzekazanych do ponownego wykorzystania na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji, o których mowa w art. 34g ust. 2 ustawy o poręczeniach i gwarancjach przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się zmienione przepisy ustawy PROW, czyli w brzmieniu zaproponowanym w projekcie. Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana zmiana będzie mieć pozytywny wpływ na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa z sektora rolnego i branży przetwórstwa rolno-spożywczego.

Projektowane przepisy nie będą miały bezpośredniego wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UC125.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Adam Nowak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Aneta Sadowska, Naczelnik Wydziału zarządzania pomocą techniczną i instrumentami finansowymi w Departamencie Pomocy Technicznej i Instrumentów Finansowych tel. 22 623 12 90, aneta.sadowska@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 14.11.2025 Źródło: Prawo UE: art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013 Opracowania własne: badania, analizy rynku Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UC125
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Brak możliwości przeznaczenia środków zwróconych z instrumentów finansowych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwanego dalej „PROW”, po 2025 r., czyli po okresie kwalifikowalności, na inne instrumenty finansowe niż tylko na poręczenia i gwarancje w okresie wskazanym w przepisach Unii Europejskiej.

Brak regulacji dotyczącej dalszego wykorzystywania środków zwróconych z instrumentów finansowych po okresie wskazanym w przepisach Unii Europejskiej, które jako instrumenty podlegające całkowitemu albo częściowemu zwrotowi umożliwiają dalszy obrót tymi samymi środkami.

Data 31 grudnia 2025 r. wyznacza koniec okresu kwalifikowalności wydatków finansowanych ze środków PROW, w związku z czym środki zwracane z instrumentów finansowych będą środkami w dyspozycji państwa członkowskiego.

W ramach instrumentów finansowych PROW został utworzony Fundusz Gwarancji Rolnych, zwany dalej „FGR”, który ułatwia uzyskanie kredytu dla kredytobiorców (gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego) przez oferowanie gwarancji bankowej jako zabezpieczenia spłaty kredytu. FGR dodatkowo oferuje dotację na spłatę odsetek. FGR został utworzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zwanego dalej „MRiRW”, jako instytucję zarządzającą PROW, we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, zwanym dalej „BGK”, jako podmiotem wdrażającym instrument finansowy. Gwarancja FGR jest udzielana przez BGK w formule portfelowej, co oznacza, że kredytobiorcy mogą się ubiegać o udzielenie gwarancji BGK w bankach kredytujących, które podpisały umowę z BGK. Celem instrumentu jest wsparcie gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego (są to mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa) w dostępie do finansowania kredytowego przez udzielanie gwarancji spłaty kredytów. Gwarancje udzielane są jako zabezpieczenie kredytów inwestycyjnych oraz obrotowych zaciąganych w bankach kredytujących. Gwarancja FGR zabezpiecza do 80% kwoty kapitału kredytu.

Dodatkowo, w przypadku kredytów obrotowych, w celu poprawy płynności finansowej rolników i przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego, w związku z wystąpieniem COVID-19 i jego skutkami, wprowadzono możliwość dopłaty do ich oprocentowania. Wsparcie okazało się być trafną odpowiedzią na wypełnienie luki finansowej w sektorze rolnym i wpłynęło pozytywnie na płynność finansową gospodarstw rolnych i przetwórców rolno-spożywczych.

Na FGR ze środków PROW przeznaczono do końca 2025 r. ok. 1 180 652 161,25 zł. W ramach FGR do 30 czerwca 2025 r. (dane według stanu na ten dzień posłużyły do przygotowania analiz niezbędnych do opracowania projektu ustawy) udzielono ponad 18,9 tys. gwarancji do spłaty kredytów inwestycyjnych i obrotowych. Z gwarancji FGR skorzystało prawie 12,7 tys. kredytobiorców, a wartość udzielonych gwarancji wyniosła 2,6 mld zł, dzięki którym udzielono blisko 3,4 mld zł kredytów zabezpieczonych gwarancją FGR. To zaś przełożyło się na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i przedsiębiorstwach sektora rolnego oraz poprawę ich konkurencyjności i płynności finansowej. FGR zyskał duże zainteresowanie wśród rolników oraz przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego.

Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski z FGR po okresie kwalifikowalności (po 31 grudnia 2025 r.) powinny być wydatkowane zgodnie z art. 45 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne

dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”. Oznacza to, że w okresie co najmniej ośmiu kolejnych lat środki finansowe zwrócone z instrumentów finansowych muszą być ponownie wykorzystane albo w ramach tego samego instrumentu finansowego, albo w ramach innych instrumentów finansowych lub innych form wsparcia, z przeznaczeniem na dotychczasowy cel, czyli wsparcie rolnictwa.

Przepisy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298), zwanej dalej „ustawą PROW”, przewidują w art. 50d ust. 4 przekazanie do Krajowego Funduszu Gwarancyjnego, zwanego dalej „KFG”, po okresie kwalifikowalności środków zwróconych z instrumentów finansowych i wykorzystanie ich na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji, o których mowa w art. 34g ust. 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291), zwanej dalej „ustawą o poręczeniach i gwarancjach”.

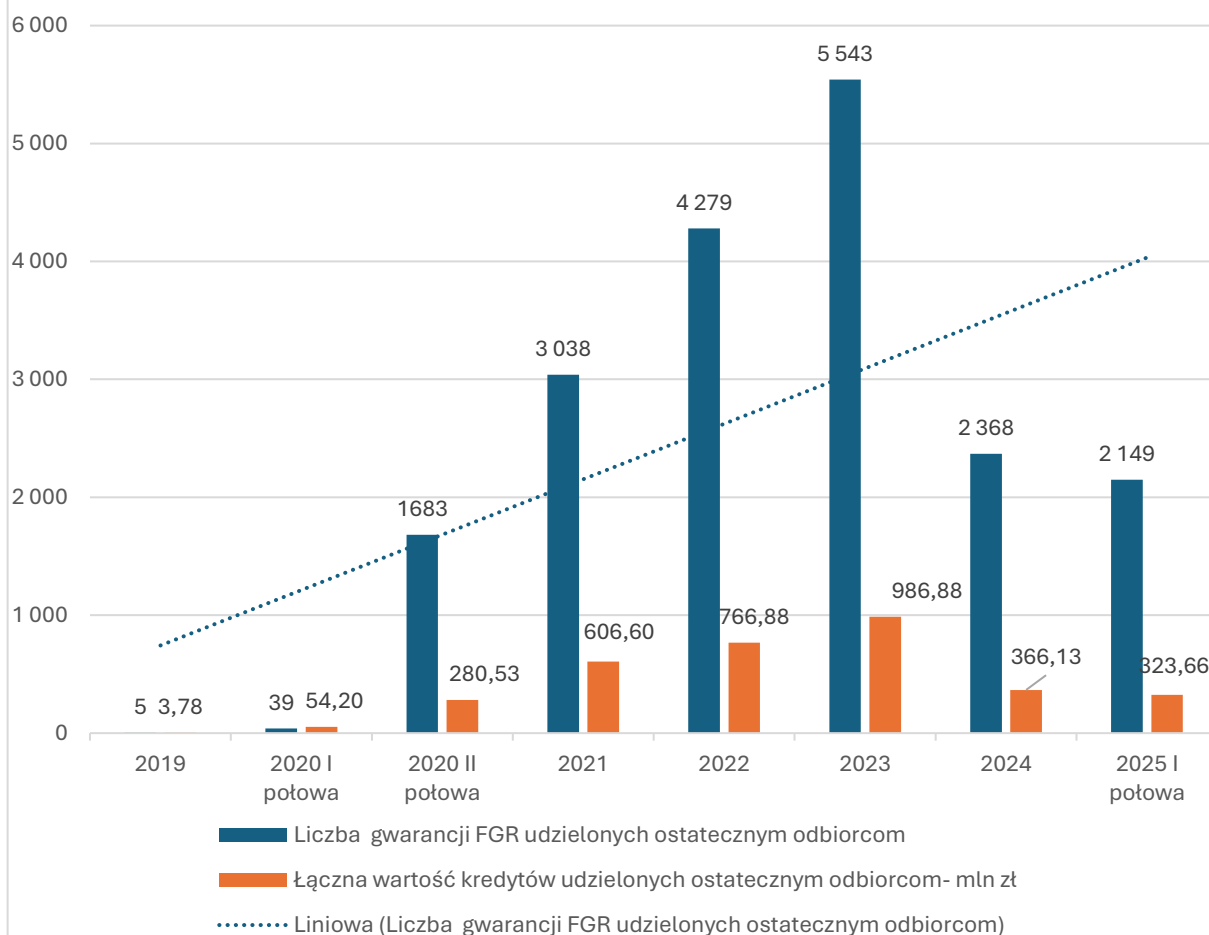
Jednak wykorzystanie środków z PROW wyłącznie w formie poręczeń lub gwarancji, jak przewiduje ustawa o poręczeniach i gwarancjach, jest mało atrakcyjnym instrumentem, aby zachęcić rolników i przedsiębiorców sektora rolnego do korzystania z kredytów celem finansowania inwestycji, czy też poprawy ich płynności finansowej, co wynika z dotychczasowych doświadczeń i może skutkować niskim wydatkowaniem zwracanych środków. Wdrażanie FGR, w szczególności instrumentów obejmujących kredyty z gwarancją oraz dopłatą do oprocentowania potwierdza, że uwzględnienie komponentu dotacyjnego w postaci dopłat do odsetek skutecznie aktywizuje rolników i przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego do ubiegania się o wsparcie. Dane dotyczące funkcjonowania FGR – zarówno sprzed wprowadzenia dopłat do odsetek, jak i po ich uruchomieniu, a następnie po zwiększeniu poziomu dopłat z 2 p.p. do 5 p.p. i ostatecznie do 7 p.p. – jednoznacznie wskazują na wzrost zainteresowania kredytem z dopłatą do odsetek, która wpływa na obniżenie kosztu kredytu.

Początkowo, do połowy 2020 r., oferta FGR obejmowała wyłącznie gwarancję spłaty kredytu inwestycyjnego oraz powiązanego z nim kredytu obrotowego, bez możliwości uzyskania dopłat do odsetek. Samodzielny kredyt obrotowy został wprowadzony w połowie 2020 r. jako instrument wsparcia płynności finansowej rolników i przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego w związku ze skutkami pandemii COVID-19. W celu dodatkowego obniżenia kosztów obsługi kredytu, w lipcu 2020 r. wprowadzono dopłatę do oprocentowania obowiązującą przez pierwsze 12 miesięcy spłaty.

Wsparcie z FGR zostało uruchomione pod koniec 2019 r. i do końca roku zawarto jedynie 5 umów. W pierwszej połowie 2020 r. udzielono ok. 40 kredytów z gwarancją FGR (bez dopłat do odsetek). Już jednak w pierwszym miesiącu po wprowadzeniu dopłat (lipiec 2020 r.) liczba udzielonych kredytów w ramach FGR wzrosła do 300, z czego aż 292 dotyczyło kredytów z dopłatą do odsetek. W całym drugim półroczu 2020 r. podpisano blisko 1,7 tys. umów z gwarancją FGR. W kolejnych latach obserwowano dalszy wzrost zainteresowania tym instrumentem, z wyjątkiem 2024 r., gdy ograniczona dostępność środków z alokacji na instrumenty finansowe spowodowała stopniowe zmniejszenie limitów w bankach kredytujących i ograniczenie liczby nowych umów.

W 2025 r. ponowne zwiększenie środków przeznaczonych na FGR oraz zmiana parametrów instrumentu – w tym podniesienie poziomu dopłat do oprocentowania z 5 p.p. do 7 p.p. – przyczyniły się do wzrostu zainteresowania kredytami z gwarancją i dopłatą do odsetek. Oferta spotkała się z gigantycznym zainteresowaniem ze strony rolników. Złożone wnioski kredytowe kilkakrotnie przewyższyły kwotę alokacji, co potwierdza duże zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie.

Liczba i łączna wartość umów kredytowych z gwarancją FGR

Jak widać, od momentu wprowadzenia dopłat do odsetek sprzedaż kredytów zaczęła systematycznie rosnąć, a jedynym ograniczeniem był limit środków. Pierwotna alokacja przeznaczona na FGR wynosiła 50 mln euro i była kilkakrotnie zwiększana w związku z rosnącym zainteresowaniem, osiągając w 2025 r. poziom 267,52 mln euro, tj. 1 180 652 161,25 zł. Gwarancja FGR z możliwością uzyskania dopłaty do odsetek jest już dobrze rozpoznawanym instrumentem w katalogu instrumentów wsparcia rolnictwa dostępnych na rynku, a warunki wsparcia są dobrze oceniane przez beneficjentów. W badaniu przeprowadzonym przez BGK, we współpracy z MRiRW, z udziałem 8 banków wdrażających FGR, banki te wskazały 2358 kredytów obrotowych, które były zabezpieczone jedynie gwarancją FGR w stosunku do ok. 10 tys. udzielonych kredytów obrotowych, co stanowiło blisko 1/4 (23,52%) udzielonych kredytów obrotowych przez te banki. To oznacza, że w przypadku braku oferty FGR zawarto by o 1/4 mniej umów kredytowych. Czynnikiem, który również decydował o wyborze zabezpieczenia kredytu w postaci gwarancji FGR, była także dopłata do oprocentowania ofertowana przez FGR. Przedstawiciele banków również pozytywnie oceniają gwarancję FGR. Kredyty z gwarancją FGR charakteryzują się wysoką spłacalnością.

Z danych banków wynika, że od początku uruchomienia w 2019 r. gwarancji w ramach FGR, zainteresowanie tym instrumentem systematycznie rośnie. Zapotrzebowanie na kredyt z gwarancją FGR i dopłatą do odsetek było tak duże, że już w 2023 r. wykorzystano alokację przeznaczoną na udzielanie gwarancji i dopłat do odsetek, w związku z czym, w celu utrzymania oferty w bankach uruchomiono środki w ramach drugiego obrotu.

Według deklaracji beneficjentów FGR, mała dostępność innych instrumentów adresowanych do sektora rolnego jest jednym z najważniejszych czynników stojących za wyborem FGR.

Zgodnie z wnioskami z badania BGK pn. „Efekty programu gwarancji z Funduszu Gwarancji Rolnych dla sektora rolnego – raport z badania 2024”, przeprowadzonego na grupie 499 beneficjentów FGR (gospodarstw rolnych), 2/3 z nich (333 osoby) przyznaje, że bez gwarancji FGR nie uzyskałoby kredytu lub uzyskałoby kredyt na gorszych warunkach. Jednocześnie blisko 480 osób (96% z tej grupy badanych) deklaruje, że produkt jest zgodny z ich oczekiwaniami oraz łatwy do pozyskania (424 osób, tj. 85% badanych z tej grupy). Tym samym, 474 osób (95% z nich) deklaruje gotowość polecenia gwarancji FGR innym podmiotom prowadzącym działalność w sektorze rolnym.

Banki uczestniczące w badaniu BGK przeprowadzonym we współpracy z MRiRW wskazały, że w przypadku braku stosowania gwarancji FGR do kredytów obrotowych na bieżące finansowanie, stosowano zabezpieczenie w formie hipoteki. Ponadto popularną formą zabezpieczenia był zastaw rejestrowy oraz weksel in blanco. Banki w mniejszym

stopniu stosowały inne formy zabezpieczenia kredytów obrotowych na bieżące funkcjonowanie, takie jak: pełnomocnictwo do rachunku, cesja z polisy ubezpieczenia, ubezpieczenie na życie, poręczenie czy klauzula potrącenia.

Według opinii banków, zapotrzebowanie na wsparcie kredytowe w sektorze rolnym jest wzmożone w okresie wiosennym oraz jesienno-zimowym, co jest związane z sezonowością prac rolnych i potrzebą zakupu nawozów czy środków ochrony roślin. W tym czasie zwiększone jest zapotrzebowanie na kapitał obrotowy, który jest korzystnym instrumentem wsparcia krótkoterminowego.

Dzięki wprowadzonej w ramach FGR możliwości dopłaty do oprocentowania przez 2 lata w wysokości do 7 p.p. rocznie, koszt kredytu dla odbiorców ostatecznych był niższy. Transfer korzyści w formie obniżenia ceny kredytu w zakresie marży kredytu na rzecz beneficjentów ostatecznych wynosił maksymalnie do 1% w porównaniu z warunkami komercyjnymi.

Powyższe informacje potwierdzają, że instrument FGR stanowi istotne wsparcie dla finansowania bieżącej działalności rolników i przedsiębiorstw rolno-spożywczych.

Dlatego też MRiRW, po dokonaniu analizy potrzeb sektora rolnego, widzi potrzebę kontynuowania wsparcia tego obszaru w formie kredytów preferencyjnych, tj. kredytów objętych gwarancją oraz dopłatą do odsetek, przynajmniej w pierwszym okresie spłaty. Szczególnie ważne jest utrzymanie wsparcia kredytów obrotowych na warunkach bardziej preferencyjnych niż komercyjne. Kredyt obrotowy pozwala pozyskać kapitał w okresach wzmożonego zapotrzebowania, który następnie jest spłacany po okresie zbiorów. Taki trend potwierdzają opinie banków.

W tym celu niezbędne jest zapewnienie odpowiedniego pozabudżetowego mechanizmu przepływów finansowych, pozwalającego MRiRW na spełnienie wymagań określonych w art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013, a więc ponownego wykorzystania środków zwróconych do instrumentów finansowych, z przeznaczeniem na dotychczasowy cel, czyli wsparcie rolnictwa w ramach instrumentów finansowych lub innych form wsparcia.

Jednakże przepisy zarówno ustawy PROW, jak i ustawy o poręczeniach i gwarancjach ograniczają wsparcie po 2025 r. jedynie do gwarancji i poręczeń (a faktycznie wyłącznie do gwarancji, ponieważ poręczenia nie są stosowane). Aby było możliwe kontynuowanie wsparcia takiego jak w ramach FGR, czyli w formie gwarancji i dopłaty do odsetek (w pierwszych latach spłaty kredytu w celu obniżenia kosztów jego obsługi), konieczne jest przeprowadzenie zmian legislacyjnych (w ustawie PROW i ustawie o poręczeniach i gwarancjach), które pozwolą na zagospodarowanie środków z FGR w sposób inny niż przez przekazanie ich do KFG. Taka zmiana pozwoli utworzyć instrument zgodny z oczekiwaniami interesariuszy sektora rolnego, a nie ograniczony wyłącznie do gwarancji, o której mowa w ustawie o poręczeniach i gwarancjach.

W przypadku przekazania zwróconych środków do KFG, musiałyby być one odpowiednio znaczone tak, aby zapewnić, że zostały wykorzystane przez kwalifikujące się podmioty, tj. rolników i przetwórców rolno-spożywczych. Zatem celem zaproponowanego rozwiązania jest umożliwienie dostępu do kredytów preferencyjnych dla sektora rolnego przez oferowanie gwarancji i dopłaty do odsetek w pierwszym okresie ich spłaty. Ocena warunków rynkowych wskazuje na ciągłe zapotrzebowanie na instrument wsparcia, taki jak FGR.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest pozostawienie po 2025 r. środków zwróconych z instrumentów finansowych wdrażanych w ramach PROW w dyspozycji ministra właściwego ds. rozwoju wsi zamiast ich przekazywania do KFG, z przeznaczeniem do ponownego wykorzystania na ten sam cel jak dotychczas, czyli wsparcie rolnictwa, przez 8 lat, zgodnie z art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013, oraz po upływie tego okresu. Pomoc będzie skierowana podobnie jak w okresie realizacji PROW do podmiotów sektora rolnego, leśnego lub działających na obszarach wiejskich, spośród których będą pochodzić ostateczni odbiorcy wsparcia, spełniający co najmniej jeden z następujących warunków dostępu do środków:

- 1) są producentami rolnymi prowadzącymi działalność rolniczą lub
- 2) są mikro-, małymi lub średnimi przedsiębiorcami działającymi w sektorze rolnym, z wyłączeniem rybołówstwa i akwakultury, lub świadczącymi usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa.

Środki będą przekazywane ostatecznym odbiorcom do wysokości dostępnego limitu.

Ze środków tych będzie również pobierana opłata z tytułu wdrażania wsparcia po 2025 r. przez podmiot, który będzie wdrażał to wsparcie.

W celu umożliwienia dostępu do kredytów preferencyjnych dla sektora rolnego przez oferowanie gwarancji i dopłaty do odsetek w pierwszym okresie ich spłaty, czyli w takim zakresie, jak w przypadku instrumentów finansowych PROW (FGR) w okresie kwalifikowalności do 2025 r., zamiast przekazywać do KFG środki zwrócone z tych instrumentów finansowych, należy je pozostawić po okresie kwalifikowalności (po 2025 r.) w dyspozycji ministra właściwego ds. rozwoju wsi. MRiRW, jako dysponent zwróconych środków, na podstawie umowy zawartej z podmiotem wdrażającym instrument finansowy, przekaze je do ponownego wykorzystania. Umowa ta będzie określać m.in. cel, na jaki zostaną przeznaczone środki finansowe oraz sposób realizacji wsparcia. Planuje się podpisanie umowy z BGK, który ma doświadczenie we wdrażaniu FGR ze środków PROW.

Aby to osiągnąć, należy dokonać zmian w art. 50d ust. 4 ustawy PROW oraz art. 34g ust. 3 ustawy o poręczeniach i gwarancjach. Następnie, w umowie pomiędzy MRiRW a podmiotem wdrażającym instrument finansowy (BGK) należy określić sposób wykorzystania zwróconych środków, biorąc pod uwagę przepisy art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013.

Dzięki takiemu elastycznemu rozwiązaniu możliwy będzie większy wybór nie tylko form wsparcia dostępnych obecnie (poręczenia i gwarancje), ale utworzenie nowych form wsparcia, np. uzupełnienie instrumentu finansowego komponentem dotacyjnym (np. gwarancją spłaty kredytu z częściową dopłatą do spłaty odsetek). Ponadto, mając na uwadze, że instrumenty finansowe mają charakter zwrotny, projektowane przepisy odnoszą się do ich dalszego zagospodarowania po okresie wymaganym przez przepis art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013, tj. po upływie 8 lat od zakończenia okresu kwalifikowalności w ramach PROW.

W związku z powyższym proponuje się zastąpienie obecnego brzmienia art. 50d ust. 4 ustawy PROW nowym brzmieniem tak, aby zapewnić po 2025 r. dysponowanie środkami zwróconymi z instrumentów finansowych przez kolejne lata przez ministra właściwego ds. rozwoju wsi oraz dodanie nowych przepisów regulujących sposób zagospodarowania zwróconych środków po 2025 r. Środki te będą wykorzystane w formie instrumentu finansowego (w szczególności będzie to gwarancja spłaty kredytu), z możliwością uzupełnienia instrumentu finansowego komponentem dotacyjnym (częściowa dopłata do spłaty odsetek) na rzecz podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich:

- 1) przez 8 lat, nie wcześniej niż od 2026 r., na warunkach i w sposób określony w ustawie PROW i umowie pomiędzy MRiRW a podmiotem wdrażającym instrument finansowy, zgodnie z art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013;
- 2) po okresie wskazanym w pkt 1, zwrócone środki będą wykorzystane ponownie na rzecz podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich w sposób wskazany przez MRiRW, zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do pkt 1.

Środki będą przekazywane ostatecznym odbiorcom do wysokości dostępnego limitu.

Jednocześnie należy mieć na względzie, że obie formy wsparcia będą finansowane ze środków uwolnionych z FGR po 2025 r., bez konieczności angażowania środków budżetu państwa.

W celu dysponowania środkami zwróconymi po okresie kwalifikowalności, MRiRW otworzy rachunek bankowy w BGK, na który kierowane będą środki stopniowo uwalniane z gwarancji FGR w związku ze spłatą kredytów przez ostatecznych odbiorców po 2025 r. Obsługa finansowa tego rachunku będzie prowadzona przez BGK. Dysponentem środków zwróconych do instrumentu finansowego pozostałby minister właściwy ds. rozwoju wsi, jednak nie stanowiłyby one jego dochodu, co wynika z art. 50d ust. 3 ustawy PROW. Projektowane przepisy precyzują, że środki zwrócone do instrumentów finansowych po 2025 r. i następnie ponownie przekazane do tych instrumentów na innych zasadach po 2025 r. stanowią pomoc *de minimis* albo pomoc *de minimis* w rolnictwie.

W następstwie ww. zmiany w przepisach ustawy PROW należy wprowadzić zmianę w przepisach ustawy o poręczeniach i gwarancjach, przez uchylenie w art. 34g w ust. 3 pkt 1a, zgodnie z którym po upływie okresu kwalifikowalności (po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o finansowaniu instrumentów finansowych w ramach PROW) KFG zasilany jest środkami zwróconymi z instrumentu finansowego FGR oraz odsetkami i innymi przychodami, a także zyskami powstałymi na skutek obrotu tymi środkami. W wyniku tej zmiany środki FGR nie zasilająby KFG z przeznaczeniem na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji, ale byłyby zagospodarowane zgodnie z ww. zmianami zaproponowanymi w art. 50d ust. 4 ustawy PROW i dalszych projektowanych przepisach tej ustawy, tj. w formie instrumentu finansowego (w postaci gwarancji) z możliwością uzupełnienia komponentem dotacyjnym (w postaci dopłaty do oprocentowania), dedykowanego podmiotom sektora rolnego, leśnego lub działającym na obszarach wiejskich, biorąc pod uwagę charakter i potrzeby tego sektora i tych obszarów (w tym np. potrzeby młodych rolników, rolników dotkniętych klęską żywiołową). Proponowany instrument wsparcia nie będzie łączony z inną formą wsparcia oferowaną przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Konsekwencją wprowadzenia powyższych zmian jest również zmiana ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.). Zmiana polega na uzupełnieniu art. 5 ust. 1, określającego katalog środków publicznych, o środki finansowe po okresie kwalifikowalności w ramach PROW, które zostały zwrócone do instrumentów finansowych. Celem tej zmiany jest uniknięcie wątpliwości, do której kategorii środków publicznych należą te środki. Po okresie kwalifikowalności nie będą one już zaliczane do kategorii środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Takie rozwiązanie ułatwi bardziej precyzyjne ujęcie środków zwróconych z instrumentów finansowych PROW, po okresie kwalifikowalności, w systemie finansów publicznych.

Powyższe zmiany pozwoliłyby MRiRW na kontynuację wdrażania instrumentu finansowego, który został dobrze przyjęty przez sektor rolny i cieszy się jego dużym zainteresowaniem. Wsparcie byłoby kontynuacją przede wszystkim kredytu obrotowego z gwarancją i dopłatą do odsetek (w pierwszym okresie spłat kredytu w celu obniżenia kosztów jego obsługi) w celu poprawy płynności finansowej gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego. Zachowanie zgodności z dotychczasowym celem wsparcia, wynikającym z rozporządzenia nr 1303/2013, byłoby zagwarantowane przez określenie celu wsparcia kredytowego.

Celu projektu nie można osiągnąć za pomocą innych środków niż działania legislacyjne.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Instrumenty finansowe znalazły zastosowanie we wspólnej polityce rolnej większości państw Unii Europejskiej, przy czym instrumenty finansowe przyjmują w nich różną postać: gwarancji, pożyczek, wejść kapitałowych, umorzeń lub instrumentów

łączących formę zwrotną i dotacyjną. Zgodnie z art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013, instrumenty te podlegają tej samej zasadzie, według której środki finansowe zwrócone do instrumentów finansowych, w tym zwroty kapitału i zyski oraz inne dochody wygenerowane w okresie co najmniej ośmiu lat po zakończeniu okresu kwalifikowalności mają być ponownie wykorzystywane zgodnie z celami programu lub programów, albo w ramach tego samego instrumentu finansowego lub, w następstwie wycofania tych środków finansowych z instrumentu finansowego w ramach innych instrumentów finansowych, w obu przypadkach z zastrzeżeniem, że ocena warunków rynkowych wskazuje na ciągłe zapotrzebowanie na taką inwestycję, lub w ramach innych form wsparcia.

Państwa członkowskie Unii Europejskiej w różny sposób mogą angażować środki po okresie kwalifikowalności, jednak przy zachowaniu warunków określonych w art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rolnicy, w tym młodzi rolnicy (tj. osoby mające nie więcej niż 40 lat), którzy prowadzą gospodarstwa rolne na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.	Potencjał ok. 1,26 mln gospodarstw rolnych (dotychczas ok. 14 tys. rolników skorzystało ze wsparcia FGR)	GUS, Rocznik Statystyczny Rolnictwa z 2024 r., BGK	Ostateczni odbiorcy wsparcia, którzy mogą z niego skorzystać w formie instrumentów finansowych.
Przedsiębiorcy z branży rolno-spożywczej	3500 (dotychczas ok. 2300 przedsiębiorców skorzystało ze wsparcia FGR)	BGK	Ostateczni odbiorcy wsparcia, którzy mogą z niego skorzystać w formie instrumentów finansowych. Przeważającym typem odbiorcy, zgodnie z dotychczasową tendencją, będą małe i średnie przedsiębiorstwa.
Bank Gospodarstwa Krajowego	1	Założenia MRiRW wynikające z doświadczeń wdrażania instrumentów finansowych w perspektywie 2014–2020	BGK pełni rolę podmiotu wdrażającego instrumenty finansowe. Rolą BGK jest udzielanie ostatecznym odbiorcom gwarancji spłaty kredytu i dopłaty do oprocentowania kredytu objętego gwarancją w ramach instrumentu finansowego.
Banki komercyjne i spółdzielcze	Co najmniej 10	Banki, kredytujące (spółdzielcze i komercyjne), które podpisały umowę z BGK dotyczącą wdrażania instrumentów finansowych w sektorze rolnictwa.	Banki kredytujące udzielają kredytów inwestycyjnych i obrotowych. Podejmują też decyzje o udzieleniu przez BGK gwarancji FGR i udzieleniu dopłaty na spłatę odsetek od kredytu.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Do przeprowadzenia konsultacji publicznych przyjęto metodę konsultacji pisemnych z wykorzystaniem poczty elektronicznej, skrzynki ePUAP oraz e-doręczeń.

Projekt ustawy dotyczy rolników oraz przedsiębiorstw rolno-spożywczych jako beneficjentów ostatecznych. Dlatego też został przekazany do zaopiniowania w ramach konsultacji publicznych:

- 1) na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 183) do Krajowej Rady Izb Rolniczych;
- 2) na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 781) oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 908) do następujących podmiotów:
 - 1) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,

- 2) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP,
- 3) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 4) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 5) Ogólnopolski Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych Polski Związek Rolny,
- 6) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 7) Polski Związek Zawodowy Rolników,
- 8) Polskie Stowarzyszenie Doradców Rolniczych AGRONOM,
- 9) Stowarzyszenie Akredytowanych Podmiotów Doradztwa Rolniczego AKROS,
- 10) Polska Federacja Rolna,
- 11) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 12) Związek Zawodowy Rolnictwa Polskiego Wolni i Solidarni,
- 13) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
- 14) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
- 15) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”,
- 16) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
- 17) Związek Zawodowy Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
- 18) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych „EKOROLNIK”,
- 19) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu,
- 20) Związek Zawodowy Rolników „Ruch Młodych Farmerów”,
- 21) Polskie Stowarzyszenie Obsługi Rolnictwa POLSOR,
- 22) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,

a także do:

- 1) Związku Banków Polskich,
- 2) Banku Gospodarstwa Krajowego,
- 3) Krajowej Rady Spółdzielczej,
- 4) Krajowej Izby Gospodarczej (Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego).

Konsultacje publiczne rozpoczęły się w drugiej połowie listopada 2025 r. i trwały 30 dni.

Ich wyniki zostały opublikowane na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” jako element raportu z konsultacji, dołączonego do OSR, w styczniu 2026 r.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Źródłem finansowania skutków planowanych zmian, tj. kontynuacji wdrażania instrumentu finansowego takiego jak FGR, będą zwrócone środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski pochodzące z FGR. Są to środki z PROW zarezerwowane na gwarancje zabezpieczające kredyty inwestycyjne i obrotowe, udzielone do końca 2025 r. Z każdym miesiącem spłat kredytów stopniowo uwalniana jest kwota zabezpieczenia gwarancyjnego, która wynosi maksymalnie 80% kwoty kredytów pozostających do spłaty, skorygowana o wskaźnik ryzyka, odnoszący się do szkodowości. Maksymalny okres objęcia kredytu gwarancją to 15 lat, co oznacza, że przez kolejne lata kwota przeznaczona na gwarancje będzie stopniowo uwalniana. Szacuje się, że środki stopniowo uwalniane
---------------------	---

	z FGR po okresie kwalifikowalności, które będą mogły być zagospodarowane na podstawie zmienianych przepisów, to kwota 500 mln zł. Należy mieć na względzie, że nowy instrument wsparcia będzie finansowany ze środków uwolnionych z FGR po 2025 r., bez konieczności angażowania środków budżetu państwa. Zarówno środki przeznaczone na FGR (z PROW), jak i środki zwracane i ponownie wykorzystane w ramach nowego instrumentu po okresie kwalifikowalności, są środkami publicznymi, ale nie stanowią dochodu budżetu państwa ani jednostek sektora finansów publicznych. Biorąc pod uwagę fakt, iż środki które miałyby zasilić KFG, czy też nowo utworzony instrument, będą pochodzić ze środków uwolnionych z FGR po 2025 r. (czyli środków PROW, które pozostaną w dyspozycji państwa członkowskiego) i w takim zakresie zostaną zagospodarowane po 2025 r. Nie będzie mieć to wpływu na przestrzeń wydatkową wynikającą z limitu Stabilizacyjnej Reguły Wydatkowej na podstawie ograniczeń zawartych w art. 112aa ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych. Należy też mieć na względzie, że przed proponowaną zmianą przepisów, środki zwrócone z instrumentu finansowego FGR nigdy nie zasilały KFG, a zatem nie wpłyną negatywnie na zmniejszenie zasobów KFG, ponieważ nigdy nie stanowiły źródła wsparcia KFG. Środki te dotychczas były ponownie wykorzystywane w ramach FGR, nie stanowiły wsparcia sektora rolnictwa w ramach KFG.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Kwota 500 mln zł została oszacowana na podstawie danych wynikających z kwot gwarancji w ramach FGR, które zostały udzielone do końca 2025 r., a następnie zostaną uwolnione po tym okresie, czyli po okresie kwalifikowalności wydatków w ramach PROW. Stąd możliwe jest oszacowanie, jaka będzie kwota zwróconych środków w kolejnych latach po okresie kwalifikowalności PROW i tym samym kwota możliwa do zaangażowania w nowy instrument wsparcia. W obliczeniach wzięto też pod uwagę wskaźnik ryzyka wypłaty gwarancji FGR.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4	5–10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym gospodarstwa rolne	30	100	120	120	130	0	500
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu na duże przedsiębiorstwa.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym gospodarstwa rolne	Brak bezpośredniego wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym gospodarstwa rolne.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak bezpośredniego wpływu na rodziny, obywateli oraz gospodarstwa domowe, a także na osoby niepełnosprawne oraz starsze.						
Niemierzalne	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym gospodarstwa rolne	Przewiduje się, że w wyniku wprowadzenia projektowanych zmian liczba udzielanych kredytów z gwarancją i dopłatą do odsetek wzrośnie z ponad 18 tys. (według stanu na dzień 30 czerwca 2025 r.) do 25 tys. umów kredytowych w ciągu następnych 8 lat po okresie kwalifikowalności (po 2025 r.). Zakładając, że na jedno gospodarstwo rolne przypadał jeden kredyt objęty gwarancją i dopłatą do odsetek do końca 2025 r., proponowane zmiany spowodują wzrost liczby gospodarstw rolnych, które otrzymały wsparcie w ramach instrumentów finansowych, do 25 tys. w ciągu następnych 8 lat. Założenie docelowej wartości 25 tys. zawartych umów kredytowych z gwarancją i dopłatą do odsetek wynika z utrzymania podobnej dynamiki wzrostu, jaka była obserwowana w trakcie wdrażania FGR. Przyjęto, że warunki funkcjonowania instrumentu, w tym dostępność alokacji i poziom wsparcia, będą zbliżone do dotychczasowych.						

		Obliczenia (dane według stanu na 30 czerwca 2025 r.) oparto na następujących założeniach: 1) szacowana wartość środków zwróconych w kolejnych latach wyniesie ok. 500 mln zł, 2) średnia wartość kredytu z gwarancją FGR to ok. 180 tys. zł, 3) średnia wartość gwarancji, uwzględniając wskaźnik ryzyka, wyniesie ok. 32 tys. zł, 4) średnia wartość dopłat do odsetek wyniesie ok. 7 tys. zł; 5) łączna wartość wsparcia (gwarancja + dopłata) dla średniej wielkości kredytu wyniesie zatem ok. 39 tys. zł. W oparciu o powyższe założenia oszacowano potencjalną liczbę nowych umów kredytowych, które mogą zostać zawarte po 2025 r. Dzieląc szacowaną kwotę środków zwróconych po okresie kwalifikowalności, tj. 500 mln zł, przez średnią wartość wsparcia wynoszącą ok. 39 tys. zł, uzyskano potencjał zawarcia ok. 12,9 tys. nowych umów kredytowych. Należy jednak podkreślić, że przedstawione wyliczenia mają charakter orientacyjny i opierają się na obecnych parametrach instrumentu finansowego. W praktyce, wraz z wdrażaniem nowych programów wsparcia, można oczekiwać zmian w warunkach pomocy, które wpłyną na jednostkowe koszty udzielanego wsparcia. W szczególności przewiduje się możliwość wydłużenia okresu dopłat do oprocentowania z 12 do 24 miesięcy, co spowoduje zwiększenie kosztów jednostkowych dopłat. Ponadto w nowym okresie programowania wartość kredytu obrotowego nie będzie już limitowana maksymalną kwotą 200 tys. euro (jak to miało miejsce w PROW), lecz wartością pomocy de minimis, tj. kwotą 300 tys. euro. W praktyce oznacza to, że średnia wartość udzielanego kredytu oraz powiązana z nią wartość gwarancji i dopłat będą wyższe niż dotychczas. Uwzględniając powyższe uwarunkowania, w tym zarówno zwiększenie wartości pojedynczego kredytu, jak i wydłużony okres dopłat do oprocentowania, przyjęto ostrożne założenie, że w okresie kolejnych ośmiu lat po 2025 r. liczba nowych umów kredytowych z gwarancją i dopłatą do odsetek wzrośnie o ok. 7 tys., z poziomu ponad 18 tys. zawartych do dnia 30 czerwca 2025 r. do poziomu ok. 25 tys. do końca 2033 r. Takie tempo wzrostu pozostaje zgodne z dotychczasową dynamiką rozwoju instrumentu finansowego oraz z potencjałem wynikającym ze zwróconych środków finansowych. Przyjęte założenie stanowi więc realistyczną prognozę rozwoju instrumentu finansowego w oparciu o dostępne dane, regulacje prawne dotyczące pomocy publicznej oraz warunki rynkowe w sektorze finansowania rolnictwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie gospodarstw rolnych oparto o szacowaną kwotę zwrotu środków z instrumentu finansowego, która będzie mogła być zaangażowana w nowy instrument, w wysokości 500 mln zł. Wpływ ten będzie tym większy, im wyższy będzie zwrot środków w kolejnych latach.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: Projektowane zmiany przepisów spowodują przeniesienie zadań związanych z dysponowaniem środkami, a także monitorowaniem i kontrolą prawidłowości wydatkowania środków przeznaczonych na instrument finansowy do MRiRW. Jednakże nie planuje się zwiększenia zatrudnienia w związku z tą zmianą.	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	

Komentarz: 1) obciążenia po stronie MRiRW: przygotowanie umowy z BGK, otwarcie rachunku w BGK, opracowanie dokumentu służącego do monitorowania wydatkowania środków i procedury kontroli w zakresie wdrażania przez BGK instrumentu finansowego; 2) po stronie BGK: opracowanie strategii inwestycyjnej do umowy z MRiRW, obsługa finansowa rachunku MRiRW, uruchamianie środków zgromadzonych na rachunku na wniosek MRiRW, przekazywanie do MRiRW informacji i danych dotyczących wdrażania instrumentu finansowego.

Projekt wprowadza regulacje wykraczające poza minimalne regulacje wymagane do realizacji obowiązków wynikających z prawa Unii Europejskiej (wykraczające poza cel zapewnienia stosowania art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013).

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana zmiana przepisów może mieć niewielki w skali sektora rolnictwa, ale pozytywny wpływ na rynek pracy, ponieważ kontynuacja wsparcia sektora rolnego w formie instrumentów finansowych wpłynie pozytywnie na płynność finansową gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego oraz ich konkurencyjność. Poprawa płynności finansowej gospodarstw rolnych i tych przedsiębiorstw może wpłynąć na tworzenie nowych miejsc pracy lub ich utrzymanie. Kredyt obrotowy, z dopłatą do oprocentowania, który został wprowadzony do oferty FGR podczas COVID-19, pozytywnie wpłynął na utrzymanie płynności finansowej wielu gospodarstw rolnych w obliczu negatywnych skutków pandemii, co zapewne zapobiegło ich upadkowi. Kredytów z dopłatą udzielono ponad 17 tys. na kwotę 2,7 mld zł.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojaskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wsparcie w formie preferencyjnego kredytu (z gwarancją i dopłatą do odsetek), w tym wsparcie w formie kredytu obrotowego, pozytywnie wpłynie na możliwości inwestycyjne oraz utrzymanie płynności finansowej gospodarstw rolnych i przedsiębiorców przetwórstwa rolno-spożywczego. To pozwala nie tylko utrzymać aktywność gospodarczą rolników i przedsiębiorców, ale także ją rozwijać, sprzyjając rozwojowi całego regionu. Możliwości inwestycyjne pozwolą m.in. na pozyskanie nowych maszyn i urządzeń na potrzeby prowadzenia gospodarstwa rolnego, które oddziałują pozytywnie na klimat i środowisko naturalne.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie projektowanej ustawy planowane jest w drugim kwartale 2026 r. Po jej wejściu w życie planowane jest zawarcie umowy pomiędzy dysponentem środków uwalnianych z instrumentu finansowego FGR, czyli MRiRW, a podmiotem wdrażającym instrument finansowy, czyli BGK, dotyczącej zagospodarowania środków FGR po okresie kwalifikowalności zgodnie z art. 45 rozporządzenia 1303/2013.

Okres wejścia w życie nowych przepisów i zawarcia umowy, o której wyżej mowa, zbiegnie się w czasie z pierwszymi zwrotami środków uwalnianych z umów kredytowych zawartych do końca 2025 r. Pozwoli to zgromadzić pulę środków, która będzie podstawą do wprowadzenia do oferty banków kredytujących nowego instrumentu wsparcia – dopłaty do odsetek lub instrumentu finansowego w postaci gwarancji spłaty kredytu. Środki zwrócone do MRiRW po okresie kwalifikowalności będą ponownie wykorzystane przez 8 lat, nie wcześniej niż od 2026 r., na zasadach określonych w ww. umowie, a następnie, po wykonaniu zobowiązań wynikających z tej umowy, przez czas i na zasadach określonych przez MRiRW jako ich dysponenta. Projektowane przepisy zostaną zatem wykonane najwcześniej po upływie 8 lat, począwszy od 2026 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów zmian przepisów nastąpi przed upływem ośmiu lat, o których mowa w art. 45 rozporządzenia 1303/2013. Wskaźniki pomiaru i monitorowania zostaną określone w strategii inwestycyjnej stanowiącej część umowy, która zostanie zawarta pomiędzy MRiRW a podmiotem wdrażającym instrument finansowy i będą się odnosiły, podobnie jak podczas wdrażania FGR w ramach PROW, do zawartych umów kredytowych z gwarancją oraz liczby wspartych projektów.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

Raport z konsultacji (§ 51 Regulaminu pracy Rady Ministrów)

Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania.

W ramach konsultacji publicznych swoje stanowisko przedstawiła Krajowa Rada Izb Rolniczych, Związek Banków Polskich oraz Bank Gospodarstwa Krajowego.

Krajowa Rada Izb Rolniczych oraz Związek Banków Polskich poinformowali, że nie zgłaszają uwag.

Bank Gospodarstwa Krajowego zgłosił dwie uwagi.

Uwaga 1.

Proponujemy zdefiniować „okres kwalifikowalności”. W rozporządzeniu 1303/2013, w art. 65 ust. 2, okres kwalifikowalności kończy się w dniu 31.12.2023 r. Proponujemy doprecyzować od jakiej daty liczony jest okres 8 lat po okresie kwalifikowalności. Z art. 2 ust. 2 rozporządzenia 2020/2220 wynika, że okres kwalifikowalności z art. 65 ust. 2 rozporządzenia 1303/2013 został przedłużony o 2 lata, czyli do 31 grudnia 2025 r. Można by więc dopisać po komentowanym fragmencie „ustalonym z uwzględnieniem art. 2 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220 z dnia 23 grudnia 2020 r. ustanawiającego niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w latach 2021 i 2022 oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do zasobów i stosowania w latach 2021 i 2022 oraz rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do zasobów i rozdziału takiego wsparcia na lata 2021 i 2022 (Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 1)”.

Stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Uwaga nieuwzględniona. Rozporządzenia UE wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Z tego względu w przepisach krajowych nie powtarza się przepisów UE. Na podstawie przywołanego przez Państwa rozporządzenia UE nr 2020/2220, wdrażanie PROW zostało przedłużone o 2 lata – do końca 2022 r., a pierwotny okres kwalifikowalności wydatków, wyznaczony w art. 65 ust. 2 rozporządzenia UE nr 1303/2013 na koniec 2023 r., został również przedłużony o 2 lata – do końca 2025 r. Dzięki temu środki z PROW można było wydatkować do końca zeszłego roku. Potwierdza to decyzja Komisji Europejskiej¹. Ponadto data zakończenia okresu kwalifikowalności w ramach PROW 2014–2020 i tym samym od kiedy liczony jest okres 8 lat po okresie kwalifikowalności zostały wyraźnie wskazane w uzasadnieniu i OSR.

Uwaga 2.

Zwracamy uwagę na ryzyko braku możliwości skorzystania z gwarancji i dopłaty w wymiarze, którego będzie potrzebował rolnik/przetwórca z uwagi na zbyt mały limit pomocy *de minimis* w rolnictwie dostępny jednemu podmiotowi. Dodatkowo szybko wyczerpuje się limit takiej pomocy przyznany na kraj członkowski – tym samym istnieje ryzyko, że bank udzieli gwarancji, wpisze ją do prowadzonego rejestru, a następnie przy próbie rejestracji pomocy okaże się, że limit na kraj został już wyczerpany i nie ma możliwości zarejestrowania pomocy wynikającej z udzielonej gwarancji i dopłaty. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że pomoc z tytułu

¹ Decyzja Komisji Europejskiej nr C/2025/3947 z dnia 16 lipca 2025 r. w sprawie zatwierdzenia wytycznych dotyczących zamknięcia programów rozwoju obszarów wiejskich przyjętych przez państwa członkowskie w celu uzyskania pomocy z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) na lata 2014–2022 (Dz. Urz. UE C z 18.07.2025).

dopłaty liczona jest nominalnie, więc w większym stopniu obciążać będzie limit. Obecnie w FGR zastosowanie ma pomoc publiczna (art. 81 ust. 2 rozporządzenia 1305/2013) dla rolników i przetwórców produktów rolnych oraz pomoc *de minimis* (rozporządzenie 2023/2831) dla przetwórców produktów nierolnych. Proponujemy zastosowanie analogicznego rozwiązania, nawet jeśli wymaga to notyfikacji pomocy. Będzie to bardziej korzystne rozwiązanie z punktu widzenia kredytobiorców i w naszej opinii należałoby to rozwiązanie przewidzieć w Ustawie.

Stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Uwaga nieuwzględniona. W przypadku kredytów obrotowych nie ma innej możliwości wsparcia w ramach pomocy publicznej niż przewidziana w projekcie ustawy. Kredyty obrotowe w sektorze rolnym mogą być udzielane wyłącznie w formule pomocy *de minimis* w rolnictwie, ponieważ stanowią wsparcie o charakterze operacyjnym, przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności gospodarstw rolnych. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, pomoc operacyjna w rolnictwie jest co do zasady niedopuszczalna, z wyjątkiem pomocy *de minimis*, która – ze względu na swoją ograniczoną wartość – uznawana jest za niezakłócającą konkurencji ani wymiany handlowej między państwami członkowskimi oraz niewymagającą notyfikacji Komisji Europejskiej. Poza tym w 2024 r. limit pomocy *de minimis* w rolnictwie dostępny jednemu podmiotowi został zwiększony z 20 tys. euro do 50 tys. euro na gospodarstwo w okresie trzech lat². Limit jest liczony jako okres trzech pełnych lat, tj. 36 miesięcy poprzedzających udzielenie pomocy. Jednocześnie został podniesiony krajowy limit pomocy *de minimis* dla Polski z kwoty 295,932 mln euro do 682,850 mln euro w okresie trzech lat. Biorąc pod uwagę potencjalną kwotę zwróconych środków z Funduszu Gwarancji Rolnych (ok. 500 mln zł), z uwzględnieniem ich ponownego wykorzystania w okresie 8 lat, a także średnią wartość pomocy udzielanej w ramach FGR dla kredytu obrotowego (ok. 36 tys. zł), zdaniem MRiRW nie ma dużego ryzyka szybkiego wyczerpania możliwości wsparcia ze środków pomocy *de minimis* dla rolnictwa zarówno na poziomie kredytobiorcy, jak i na poziomie Państwa.

Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy nie podlegał zasięgnięciu opinii, konsultacjom oraz uzgodnieniu z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny w celu zgłaszania w trakcie trwania prac legislacyjnych zainteresowania w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.). Od dnia jego udostępnienia żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

² Rozporządzenie Komisji (UE) 2024/3118 z dnia 10 grudnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1408/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 2024/3118 z 13.12.2024).

TABELA ZGODNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU		Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz niektórych innych ustaw			
TYTUŁ AKTU PRAWNEGO, KTÓREGO STOSOWANIU SŁUŻY PROJEKT		Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, str. 320—469, z późn. zm.).			
WYJAŚNIENIE TERMINU WEJŚCIA W ŻYCIE PROJEKTU		Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Termin wynika z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Art. 45 rozporządzenia UE nr 1303/2013, którego stosowaniu służy projekt, nie określa jednoznacznego terminu jego zastosowania przez państwo członkowskie. Wskazuje tylko, że skutek działań podjętych przez państwo członkowskie ma nastąpić po zakończeniu okresu kwalifikowalności, czyli po 2025 r.			
JEDN. RED.	TREŚĆ PRZEPISU UE	KONIECZNOŚĆ ZAPEWNIENIA STOSOWANIA TAK / NIE*	JEDN. RED.	TREŚĆ PRZEPISÓW PROJEKTU	
Art. 45	Państwa członkowskie podejmują niezbędne działania w celu zapewnienia, aby środki finansowe zwrócone do instrumentów	TAK	Art. 1 (art. 50d ust. 4-	Art. 1. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem	

	finansowych, w tym zwroty kapitału, i zyski oraz inne dochody wygenerowane w okresie co najmniej ośmiu lat po zakończeniu okresu kwalifikowalności związane ze wsparciem z EFSI na rzecz instrumentów finansowych zgodnie z art. 37 były ponownie wykorzystywane zgodnie z celami programu lub programów, albo w ramach tego samego instrumentu finansowego lub, w następstwie wycofania tych środków finansowych z instrumentu finansowego w ramach innych instrumentów finansowych, w obu przypadkach z zastrzeżeniem, że ocena warunków rynkowych wskazuje na ciągłe zapotrzebowanie na taką inwestycję, lub w ramach innych form wsparcia.		11) środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298) w art. 50d: 1) ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, przekazuje się do ponownego wykorzystania przez wdrożenie instrumentu finansowego w postaci gwarancji spłaty kredytu z możliwością uzupełnienia tego instrumentu dopłatą do oprocentowania kredytu, zwanych dalej „instrumentem finansowym plus”, na rzecz podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich, które są: 1) producentami rolnymi prowadzącymi działalność rolniczą lub 2) mikro-, małymi lub średnimi przedsiębiorcami działającymi w sektorze rolnym, z wyłączeniem rybołówstwa i akwakultury, lub świadczącymi usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa.”; 2) dodaje się ust. 5–14 w brzmieniu: „5. Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się w okresie 8 lat po okresie kwalifikowalności w sposób i na warunkach określonych w umowie między ich dysponentem a podmiotem, który wdraża instrument finansowy, zgodnie z art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013. 6. Umowa, o której mowa w ust. 5, określa co najmniej:
--	---	--	---

				1) przedmiot i strony tej umowy; 2) cel, warunki i sposób przekazania środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1; 3) sposób i warunki wdrażania instrumentu finansowego plus; 4) sposób obliczania opłaty związanej z wdrażaniem instrumentu finansowego plus pobieranej przez podmiot, który wdraża instrument finansowy; 5) zobowiązanie podmiotu, który wdraża instrument finansowy, do poddania się kontroli w zakresie prawidłowości wdrażania instrumentu finansowego plus oraz sposobu monitorowania i kontroli jego wdrażania; 6) warunki i sposób zwrotu środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1, wykorzystanych nieprawidłowo przez podmiot, który wdraża instrument finansowy; 7) warunki i sposób wycofania środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1, przez ich dysponenta po upływie okresu, o którym mowa w ust. 5; 8) obowiązki sprawozdawcze podmiotu, który wdraża instrument finansowy. 7. Do kontroli, o których mowa w ust. 6 pkt 5, stosuje się przepisy art. 47 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2-4. 8. Podmiot, który wdraża instrument finansowy, opracuje strategię inwestycyjną, która stanowi załącznik do umowy, o której mowa w ust. 5, i która
--	--	--	--	---

				określa w szczególności: 1) produkty finansowe w ramach instrumentu finansowego plus, jakie będą oferowane przez banki lub inne instytucje finansowe współpracujące z podmiotem, który wdraża instrument finansowy; 2) warunki, formę i tryb udzielania produktów finansowych, o których mowa w pkt 1; 3) ostatecznych odbiorców produktów finansowych, o których mowa w pkt 1, spośród podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich; 4) spodziewane wyniki wdrażania instrumentu finansowego plus; 5) spodziewany efekt dźwigni finansowej. 9. W celu zarządzania środkami finansowymi, odsetkami i innymi przychodami, a także zyskami, o których mowa w ust. 1, ich dysponent otwiera rachunek w Banku Gospodarstwa Krajowego. 10. Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 9, jest prowadzona przez Bank Gospodarstwa Krajowego. 11. Środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 9, są uruchamiane przez podmiot, który wdraża instrument finansowy, na wniosek ich dysponenta, w celu ich wykorzystania zgodnie z ust. 5.”.
			Art. 2.	Art. 2. W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U.

				z 2024 r. poz. 291) w art. 34g w ust. 3 uchyla się pkt 1a.
--	--	--	--	--

ODWRÓCONA TABELA ZGODNOŚCI

Tytuł projektu	Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz niektórych innych ustaw	
Jedn. red.	Treść przepisów projektu	Uzasadnienie wprowadzenia przepisów
Art. 1 pkt. 2 (art. 50d ust. 12–14)	12. Wsparcie podmiotów działających w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich w ramach instrumentu finansowego plus stanowi: 1) pomoc de minimis, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023), albo 2) pomoc de minimis w rolnictwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.). 13. W okresie następującym po okresie, o którym mowa w ust. 5, środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się ponownie na rzecz podmiotów, o których mowa w ust. 4, w sposób wskazany przez ich dysponenta. 14. Do wykorzystywania środków finansowych, odsetek i innych przychodów, a także zysków, o których mowa w ust. 1, w okresie następującym po okresie, o którym mowa w ust. 5, stosuje się przepisy ust. 5–12.	Brak przepisów określających jakiego rodzaju pomocą jest przekazanie środków finansowych zwróconych do instrumentów finansowych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 podmiotom działającym w sektorze rolnym, leśnym lub na obszarach wiejskich do ponownego wykorzystania w formie instrumentu finansowego. Zmiana ma na celu monitorowanie wydatkowania środków publicznych, które w ramach instrumentów finansowych zostaną przeznaczone na cele wskazane w art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013. Instrumenty finansowe (w postaci gwarancji kredytowej) mają charakter zwrotny, co oznacza, że po upływie okresu przez jaki ostateczny odbiorca (rolnik lub przedsiębiorstwo z branży przetwórstwa rolno-spożywczego) mógł z nich korzystać, środki finansowe są zwracane (uwalniane) i mogą być przekazane do ponownego wykorzystania. Żadne przepisy, ani UE, ani krajowe, nie wskazują, co ma się stać ze środkami zwróconymi do instrumentów finansowych po 8 latach ich wykorzystywania zgodnie z art. 45 rozporządzenia nr 1303/2013.
Art. 3	W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, 1844 i 1846) w art. 5 w ust. 1 po pkt 2b dodaje się pkt 2c w brzmieniu: „2c) środki finansowe, odsetki i inne przychody, a także zyski, o których mowa w art. 50d ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków	Przepisy nie określają, do której kategorii środków publicznych należą środki finansowe zwrócone po okresie kwalifikowalności do instrumentów finansowych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Po zmianie nie będzie już wątpliwości w tym zakresie.

	Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298 oraz z 2026 r. poz. ...).	
--	---	--